

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ανασκαφαὶ τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Σωτηρίου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1939 ὁ καθηγητὴς κ. Γ. Σωτηρίου, συνεχίζων προηγουμένας ἐρεῦνας του, ἐνήργησεν ἀνασκαφὰς εἰς Νέα ν Ἀ γ χ ί α λ ο ν, καὶ Π α λ α ι ἰ ἶ ν Σ π ἄ ρ τ η ν ἔνθα συνεπλήρωσεν τὴν πρὸ ἐτῶν ὑπὸ Ἀδαμαντίου γενομένην ἀνασκαφὴν τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Νίκωνος.

Ἐν Νέῃ Ἀ γ χ ί ἰ ἶ φ ἀπεκάλυψε παρὰ τὴν Ἀγορὰν ἀξιόλογον κτήριον ἀστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἥτοι παλαιοχριστιανικὸν Μέγαρον, ἀποτελούμενον ἐκ πλακοστρώτου προθαλάμου, εἰς ὃν ἡ εἴσοδος γίνεται διὰ τριβήλου, μεγάλου θαλάμου, ἐκατέρωθεν τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν ἀνά δύο συμμετρικὰ τετράγωνα δωμάτια καὶ δύο ἄλλα δωμάτια δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ προθαλάμου, ἐξ ὧν τὸ ἓν ἐχρησίμευεν ὡς ἐστία. Κλιμακοστάσιον παρὰ τὸ τριβήλον δεικνύει ὅτι τὸ κτήριο ἦτο διώροφον. Ἀνευρεθέντα τμήματα μωσαϊκοῦ δαπέδου, ὀρθομαρμαρώσεως καὶ πολλῶν μαρμαρίνων ἀναγλύφων ὑπερθύρων ὡς καὶ θωρακίων καὶ κιονίσκων διλόβων παραθύρων μαρτυροῦσι περὶ τῆς πλουσίας διακοσμῆσεως τοῦ παλαιοχριστιανικοῦ τούτου μεγάρου, τὸ ὁποῖον, ὡς πρὸς τὸν τύπον καὶ τὸν διάκοσμον, συνεχίζει τὴν παράδοσιν τῶν ἑλληνιστικῶν οἰκιῶν, γνωστῶν ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Πριήνης κ. ἄ. Ὅμοιου τύπου χριστιανικὴ οἰκία, ἐλλιπέστερον διασωθεῖσα, εὑρέθη τελευταίως ἐν Μεγάρους.

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἀνασκαφὴν ἠρευνήθη ἡ θ ν ι κ ὸ ν ν ε κ ρ ο τ α φ ε ῖ ο ν παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν, ἔνθα ἐγίνοντο ταφαὶ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 2ου αἰῶνος μέχρι τοῦ 4ου μ. Χ. αἰ. Οἱ ἀνευρεθέντες τάφοι εἶνε κ α λ υ β ο ε ἰ δ ε ῖ ς, ὀ ρ θ ο γ ῶ ν ι ο ἰ, κ τ ι σ τ ο ἰ, ἀνευρέθησαν δὲ κ α ἰ λ ἰ θ ι ν ο ἰ σαρκοφάγοι. Τὰ ἐκ τῶν τάφων εὐρήματα εἶνε τὰ συνήθη εἰς ρωμαϊκοὺς τάφους, ἥτοι ὑάλινα καὶ πήλινα ἄγγεα καὶ λύχνου. Ὅμοιως εὑρέθησαν τρεῖς λόγχοι, σιλεγγίδες καὶ τέσσαρες ἐπιτύμβιοι ἐπιγραφαί.

Ἐν Π α λ α ἰ ἰ ἶ Σ π ἄ ρ τ η ὸ κ. Σωτηρίου ἀνέσκαψεν ἔξω τοῦ Νάρθηκος τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Νίκωνος καὶ τὸν πρὸς Δυσμᾶς ἐκτεινόμενον χώρον, ἔνθα τὸ ἀτελῶς γνωστὸν βυζαντινὸν σταυροειδὲς κτίσμα, τὸ μέχρι τοῦδε θεωρούμενον ὡς βασιλικὸν καὶ τὸ συγκρότημα τῶν προπύλων, καὶ προσκτισμάτων τοῦ ναοῦ. Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ναοῦ τοῦ σταυροειδοῦς κτίσματος ἔξωθεν τοῦ νάρθηκος καὶ τῶν νέων εὐρημάτων συνάγει ὅτι ὁ μὲν ναὸς εἶναι ἀξιολογωτάτη Βυζαντινὴ Βασιλικὴ τοῦ 10ου αἰῶνος, τὸ δὲ παρὰ τὸν νάρθηκα σταυροειδὲς κτίσμα τὸ μεταγενεστέρως ἀνεγερθὲν ναῦδριον τὸ περικλείσαν τὸν τάφον τοῦ ὁσίου Νίκωνος τοῦ Μετανοεῖτε. Εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ ναυδρίου εὑρέθη ὁ τάφος τοῦ ὁσίου ὡς καὶ ἡ πρὸ τοῦ τάφου κυκλικὴ μαρμαρίνη μυροθήκη, περὶ ἧς ἀναφέρει ὁ βίος του. Τὸ ναῦδριον τοῦτο συνεκoinώνει διὰ πυλώνων πρὸς Α. μετὰ τῆς Βασιλικῆς, πρὸς Ν. μετὰ εὐρέως προπύλου, πρὸς Δ. δὲ μετὰ μεγάλου ἐμβόλου ἐν εἰδῇ πομπικῆς ὁδοῦ, ἐκα-

τέρωθεν τῆς ὁποίας ἀνευρέθησαν προσκτίσματα. Πάντα ταῦτα ἀνηγέρθησαν, ὡς συνάγεται ἐξ εὐρεθέντων ἀναγλύφων, ὀλίγον μετὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Μουσουλίου τοῦ Ἁγ. Νίκωνος καὶ εἶνε μάρτυρες τῆς μεγάλης φήμης καὶ λατρείας, ἧς ἀπήλασε τὸ προσκύνημα τοῦτο τῆς μεσαιωνικῆς Λακεδαιμονίας.

Βυζαντινὸν Μουσεῖον.

Εἰς τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1939 τὰ ἐξῆς ἀντικείμενα προερχόμενα ἐξ ἀγορᾶς καὶ μεταφορᾶς ἐκ Βυζαντινῶν μνημείων καὶ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

1) Εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων εἰς σύνθεσιν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἐγὼ εἰμι ἡ Ἄμπελος», ἀρίστης Κρητικῆς τεχντροπίας, ἄνευ ὑπογραφῆς. 2) Εἰκὼν Σταυρώσεως φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν «Χεῖρ Δημητρίου Νομικοῦ 8 Ἀπριλίου ,αχν'», παριστώσα τὸν ἐλκόμενον Χριστὸν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἰωάννου. 3) Εἰκὼν Ἁγ. Θέκλης φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν «χεῖρ Ἐμμανουὴλ Ἰερέως τοῦ Τζάννε», ἄνευ χρονολογίας. 4) Εἰκὼν Κοιμήσεως φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν «αψιγ' Ἰωάννου Μόσκου ποίημα». 5) Εἰκὼν ἀγίου Νικολάου μὲ διάτρητον ξυλόγλυπτον πλαίσιον. 6) Εἰκὼν Θεοτόκου τύπου «Ρόδον τὸ ἀμάραντον». 7) Εἰκὼν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν μετὰ τῶν συμβόλων αὐτῶν τοῦ ἔτους 1809. 8) Μικρὸν δίπτυχον τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἀρίστης Κρητικῆς τέχνης. 9) Μικρὰ τοξωτὴ εἰκὼν τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ, ἐλαφρῶς ἀνάγλυφος. 10) Ζεῦγος χρυσοκεντήτων ἐπιμανίκων ἐπὶ ἐρυθροῦ ἀτλαζίου μετὰ τὴν συνήθη ἐπιγραφὴν. «Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με κλπ.»

Διὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας εἰσῆχθησαν.

1) Τεμάχιον ἐπιπεδγλύφου γείσου, κοσμουμένου ὑπὸ δύο ἀντιμετώπων ἀνθρωπομορφῶν πτηνῶν, προερχόμενον ἐκ Χριστιάνου Τριφυλίας καὶ κατατεθὲν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Α. Ὁρλάνδου.

2) Παλαιοχριστιανικὸς λύχνος ἐπιμήκης, προερχόμενος ἐκ Συρίας.

3) Χαλκοῦν ἔλασμα μὲ παραστάσεις ἀντιμετώπων ζῴων, μεταφερθὲν ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

Ἔργασια ἀναστήλωσεως Βυζαντινῶν Μνημείων κατὰ τὸ 1939.

Ἡ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Α. Ὁρλάνδου ὑπηρεσία ἀναστήλωσεως ἀρχαίων καὶ ἱστορικῶν μνημείων ἐξετέλεσε τῷ 1939 τὰς ἀκολούθους ἐργασίας ἐπὶ Βυζαντινῶν μνημείων.

1) Τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ ἠρειπωμένου μεγάλου ναοῦ Χριστιάνου Τριφυλίας. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο μνημεῖον τοῦ 10ου ἢ 11ου αἰῶνος εἶναι τύπου ὀκταγωνικοῦ, ἐμφανίζει δὲ στοιχεῖα ἀρχαϊζοντα, οὗτου δ' ἔνεκα εἶναι πιθανῶς ἀρχαιότερον τῶν ἄλλων γνωστῶν ὀκταγωνικοῦ τύπου ἐκκλησιῶν. Τοῦ μνημείου ἀνεστηλώθη ὀλόκληρος ἡ μεσημβρινὴ πλευρὰ, ἐπὶ τῇ βᾶσει φωτογραφιῶν τοῦ μακα-

ρίτου Λαμπάκη, ἐφ' οὗ ἐσφίζετο εἰσέτι εἰς ἰκανὸν ὕψος. Ἀνεκίσθησαν ἐπίσης οἱ ἐσωτερικοὶ πεσσοὶ ὡς καὶ οἱ κυλινδρικοὶ θόλοι καὶ αἱ ἀσπίδες τοῦ νοτίου κλίτους καὶ τοῦ γυναικωνίτου ἐπὶ τῇ βάσει σφζομένων ἀντιστοιχῶν μερῶν τοῦ βορείου καὶ τέλος ἐστερεώθησαν αἱ κόγχαι τοῦ ἱεροῦ, ὧν τὰ ὄραϊα μετὰ μαρμαρίνων γλυπτῶν καὶ διαχωριστικῶν κιονίσκων παράθυρα ἐξεφράχθησαν ἀνακτῆσαντα τὴν ἀρχικὴν τῶν ὄραϊαν ὄψιν. Τὴν ἐργασίαν ταύτην ἐπεστάτησε μετὰ πολλῆς εὐσυνειδησίας ὁ ἀρχιτέκτων τῆς ἀναστηλώσεως κ. Εὐστάθιος Στίκας.

2) Στερέωσιν τοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς Ὁσίου Δοκῆ Φωκίδος

Ἐνταῦθα ἀνακατεσκευάσθη τὸ πρόπυλον τοῦ γυναικωνίτου, οὗτινος ἀπὸ ἐτῶν οἱ κίονες ἔκκλινον ἐπικινδύνως. Ἐγένετο ἐπίσης τὸ ἀρμολόγημα τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιφανειῶν ἀμφοτέρων τῶν ναῶν καὶ ἐστερεώθη τὸ ψηφιδωτὸν τῆς Πλατυτέρας καὶ τῆς Πεντηκοστῆς διὰ τῆς εἰδικῆς μουσειωτρίας δεσποινίδος Ἑλλης Βοῖλα.

3) Ἐν Συκαμίῳ Ὁρωποῦ ἐστερέωσε τὸν ὑπὸ τῶν σεισμῶν διαταραχθέντα ναὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

4) Ἐν Σπέτσεις ἐστερέωσε τὸν ναὸν τῆς Ἁγ. Τριάδος.

5) Ἐν Σερίφῳ ἐπεσκεύασε τὸν ναὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

6) Ἐν τῇ παρὰ τὸ Ἁγίριον Μονῇ Μυρτιάς, ἔνθα ἐμόνασεν Ἰωαννοῦλιος ὁ Αἰτωλός, ἔκαμε πλήρη στερέωσιν τοῦ καθολικοῦ ὡς καὶ καθαρισμόν τῶν ἐσωτερικῶν τοιχογραφιῶν διὰ τοῦ καλλιτέχνου Β. Ρακσέβου.

7) Ἐν τῇ νησιδὶ Ἰωαννίνων ἐστερέωσε τὸν ναὸν τῆς Μονῆς τῶν Φιλανθρωπινῶν, ὡς καὶ τὴν οἰκίαν, ἐν ἣ ἐφονεύθη ὁ Ἄλῃ-Πασσᾶς.

8) Ἐν Μολυβδοσκεπᾶστω τῆς Β. Ἠπείρου (παρὰ τὰ Ἑλληνοαλβανικά σύνορα) ἐστερέωσε τὸν βυζαντινὸν ναὸν τῶν Ἁγ. Ἀποστόλων.

9) Ἐν Ἀρτιῇ ἔκαμεν ἀνακεράμωσιν τῶν τρούλων τῆς Παρηγορητίσης καὶ τέλος

10) Ἐστερέωσε τὸ ΒΔ. τμήμα τοῦ μεσαιωνικοῦ Φρουρίου τῆς Μυτιλήνης ὡς καὶ τὴν νοτίαν αὐτοῦ πύλην.

Ἐφορεία Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων.

Ὁ Ἐφορος Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Α. Ξυγγόπουλος μετέβη κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος εἰς Κρήτην διὰ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Δημάρχου Ἡρακλείου κ. Μ. Γεωργιάδου ἰδρυσὶν ἐκεῖ Μουσεῖον μεσαιωνικῆς Κρητικῆς τέχνης, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ περισυλλεγῶσι τὰ εἰς τοὺς ναοὺς τῆς ὑπαίθρου καὶ τὰ Μοναστήρια πολυτίμα ἔργα τέχνης. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον περιήλθεν ὀλόκληρον σχεδὸν τὸν Νομὸν Ἡρακλείου μελετήσας μέγαν ἀριθμὸν ναῖσκων περικλειόντων πολυτίμους τοιχογραφίας καὶ φορητὰς εἰκόνας καὶ συλλέξας πολυτίμον ὑλικόν, τὸ ὁποῖον θὰ συμπληρώσῃ διὰ προσεχῶν ἐπισκέψεων καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Νομοὺς τῆς Κρήτης. Ἡ καλλιτεχνικὴ καὶ ἀρχαιολογικὴ σπουδαιότης τῶν ἤδη μελετηθέντων, σχεδὸν ἐντελῶς ἀγνώστων μνημείων τούτων, εἶναι μεγίστη, πολλὰ δὲ προβλήματα τῆς ἱστορίας τῆς Βυζαντινῆς ζωγραφικῆς εἶναι δυνατὸν διὰ τῆς ἐξετάσεως αὐτῶν νὰ διαφωτισθῶσι.

Τὰ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Ἀκαδημείας Ἀρχεῖα.

Α'. Τὸ Λεξικογραφικόν.

Κατὰ τὸ 1939 συνεχίσθη ἡ ἀποδελτιώσεις διαφόρων χειρογράφων καὶ ἐντύπων καὶ ἐξετυπώθη ὁ δεύτερος τόμος τοῦ ἱστορικοῦ λεξικοῦ τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης περιέχων τὰς ἀπὸ τοῦ ΑΝ—ΑΠ λέξεις, ἤρχισε δὲ ἡ τύπωσις τοῦ τρίτου μέλλοντος νὰ περιλάβῃ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τοῦ Α καὶ ὀλόκληρον τὸ Β.

Ὅμοίως ἤρχισεν ἡ τύπωσις τοῦ Λεξικογραφικοῦ Δελτίου, τὸ ὁποῖον θὰ περιλαμβάνῃ λεξικογραφικὰς πραγματείας τῶν συντακτῶν τοῦ Λεξικοῦ.

Β'. Τὸ Μεσαιωνικόν.

Οἱ συντάκται τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου συνέχισαν τὴν ἀποδελτιώσεις κειμένων τῆς Τουρκοκρατίας εἰς αὐτοτελεῖς τόμους ἐκδεδομένων εἴτε καὶ ἐγγράφων τῆς αὐτῆς περιόδου ἐν διαφόροις περιοδικῶς ἐκδεδομένων, ἀποβλέποντες κυρίως εἰς ἱστορικὰς καὶ γλωσσικὰς πληροφορίας.

Τοῦ Ἀρχείου τούτου, τὸ ὁποῖον ἤρχισεν ἐκδίδον ἴδιον περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου, διευθυντῆς, λήγοντος τοῦ 1939, ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημείας Ἀθηνῶν ὁ κ. Ἐμμανουὴλ Κριαρᾶς, συντάκτης αὐτοῦ.

Γ'. Τὸ Ἀρχεῖον Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ἀρχείου Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου κατὰ τὸ 1939 συνέχισε τὴν ἀποδελτιώσεις διαφόρων κειμένων παρεχόντων πληροφορίας διὰ τὸ δίκαιον κατὰ τὴν Βυζαντινὴν καὶ τὴν μετὰ τὴν ἄλωσιν περιόδον, ἐπεξεργάσθη δὲ καὶ τὸ συλλεγὲν μέχρι τοῦδε ὕλικόν.

Οὕτως ἐκ τῶν τόμων 98 καὶ 91 τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας τοῦ Μίγνε ἀπεδελτιώθησαν ἔργα δέκα καὶ τριῶν μεσαιωνικῶν συγγραφέων, ἐν οἷς Γερμανοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Γρηγορίου ἐπισκόπου Ἀργιγεντίου, Πανταλέοντος διακόνου τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, Ταρασίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ κτλ.

Διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ ὑπάρχοντος ὕλικου ἐχρειάσθη νὰ γίνῃ ἀναπροσαρμογὴ τοῦ παλαιότερου συστήματος πρὸς νέον σύστημα «λεξιλογίου κατ' ἀλφαβητικὴν σειρᾶν».

Δ'. Τὸ Λαογραφικόν Ἀρχεῖον.

Κατὰ τὸ ἔτος 1939 τὸ Λαογραφικόν Ἀρχεῖον ἐπλουτίσθη διὰ τῆς εἰσαγωγῆς 95 χειρογράφων, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν σελίδων ἀνέρχεται εἰς 14.652. Ἐκ τῶν χειρογράφων τούτων 8 προέρχονται ἐξ ἀποστολῶν τοῦ προσωπικοῦ, 4 ἐκ διαγωνισμοῦ προκηρυχθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημείας Ἀθηνῶν, 45 ἐκ μαθητικῶν συλλογῶν, 25 ἐξ ἀγορῶν, 11 ἐκ δωρεῶν καὶ 2 ἐξ ἀποδελτιώσεως χειρογράφων τοῦ Λεξικοῦ.

Κατά τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἀπεδελτιώθησαν ἐν ὄλῳ 14 χειρόγραφα καὶ 34 δημοσιευμένα συλλογαί, ταξινομηθεῖσιν τῆς περιεχομένης ἐν αὐτοῖς λαογραφικῆς ὕλης, ἐξηκολούθησε δὲ καὶ ἡ Ἐπιστημονικὴ κατάταξις καὶ ἐπεξεργασία τῆς ἀποθησαυρισθείσης ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ ὕλης συνταχθέντων καὶ ἐρωτηματολογίων πρὸς διευκόλυνσιν τῶν συλλογέων. Πρὸς τούτοις ἐγένετο ἀρχὴ τῆς ἐκδόσεως Ἐπετηρίδος τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου καὶ ἠγοράσθη τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὰς φωνοληψίας μηχανήματα πρὸς συλλογὴν καὶ καταγραφὴν τῶν δημοδῶν μελωδιῶν.

Ἡ πλήρωσις τῶν ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης τακτικῶν ἐδρῶν.

Ἡ ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ μακαρίτου Ἀδ. Ἀδαμιντίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν κενωθείσα ἔδρα τῆς Βυζαντινῆς ἀρχαιολογίας συνεπληρώθη, ἐκλεγέντος ὡς τακτικοῦ δι' αὐτὴν καθηγητοῦ τοῦ ἡμετέρου Συμβούλου κ. Ἀναστασίου Ὁρλάνδου.

Ἐπ' ἴσης τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης ἐξέλεξεν ὡς τακτικὸν καθηγητὴν διὰ τὴν ἔδραν τῆς Βυζαντινῆς ἀρχαιολογίας τὸν ἡμέτερον ὁμοίως Σύμβουλον κ. Ἀνδρέαν Ξυγγόπουλλον, οὔτινος ἐπίκειται ὁ διορισμός.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἐταίρων ἡμῶν ἔχομεν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἀναγγείλωμεν τὸν διορισμόν.

Οὕτως, ἀποχωρήσαντος ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἔνεκα ὀρίου ἡλικίας, τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀμιάντου, εἰς τὴν τακτικὴν ἔδραν τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας ἐξελέγη ὁ κ. Διονύσιος Ζακυθινός, εἰς τὴν τῆς γενικῆς ἱστορίας τῶν μέσων καὶ νεωτέρων χρόνων, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Μιχ. Βολονάκι, διορίσθη ὁ κ. Ἀπόστολος Δασκαλάκις καὶ εἰς τὴν τῆς ἱστορίας τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ὁ τέως ἔκτακτος καθηγητὴς κ. Ν. Βλάχος.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐξελέγησαν ὡς τακτικοὶ καθηγηταὶ εἰς τὴν ἔδραν τῆς μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς ὁ κ. Ἄντ. Σιγάλας, εἰς δὲ τὴν τῆς ἱστορίας τῶν μέσων καὶ νεωτέρων χρόνων ὁ κ. Μιχ. Λάσκαρις, ἀμφότεροι τέως ἔκτακτοι καθηγηταί.

Τέλος ὁ μὲν κ. Ι. Σταματάκος ἐξελέγη ὡς τακτικὸς καθηγητὴς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φιλολογίας, ὡς τακτικὸς δ' ἐπ' ἴσης καθηγητὴς τῆς γλωσσολογίας ὁ κ. Βασίλειος Φάβης.

Ἡ ἐγνωσμένη ἐπιστημονικὴ ἱκανότης τῶν ἐκλεγέντων ἐπιστημόνων ἐγγυᾶται περὶ τῆς πλήρους αὐτῶν εὐδοκιμῆσεως εἰς τὸ νέον των ὑψηλὸν στάδιον.

Τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους.

Καὶ κατὰ τὸ 1939 συνεχίσθη ἡ προσπάθεια διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης καὶ διὰ τὸν πλουτισμόν τῶν ἱστορικῶν συλλογῶν ἐγγράφων καὶ χειρογράφων αὐτῆς. Ἡ κυβερνητικὴ μέριμνα διὰ τὰ Γενικά Ἀρχεῖα ἐξεδηλώθη κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου 2027/1939 «Περὶ ἀναδιοργάνωσεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους», διὰ τοῦ ὁποίου ἀυξάνεται τὸ προσωπικὸν ταξινομήσεως καὶ λαμβάνεται μέριμνα α) περὶ ἰδρύσεως τοπικῶν ἱστορικῶν ἀρχείων εἰς ἐπαρχιακὰς πόλεις πρὸς περισυλλογὴν καὶ διάσωσιν τῶν κατὰ τόπους πολυτίμων ἱστορικῶν ἐγγράφων. β) περὶ ἐγκαταστάσεως τῆς ὑπηρεσίας εἰς ἰδιόκτητον κατάλληλον κτήριο, γ) περὶ συγκεντρώσεως εἰς ἀσφα-

λεῖς ἀποθήκας τοῦ κέντρου ὄλων τῶν συλλογῶν ἐπαρχιακῶν ἰδρυμάτων ἢ μοναστηρίων, ἐάν ἡ φύλαξις αὐτῶν εἶναι πλημμελής, καὶ περὶ ἄλλων ἐλλείψεων τῆς ὑπηρεσίας, παρέχεται δὲ νέα προθεσμία εἰς τοὺς ἰδιώτας κατόχους ἱστορικῶν χειρογράφων καὶ ἐγγράφων, ὅπως δηλώσωσι ταῦτα εἰς τε τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους.

Κατὰ τὸ 1939 εἰσῆχθησαν εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα, ἐξ ἀγορῶν τοῦ δημοσίου ἢ ἐκ δωρεᾶς, διάφορα μεμονωμένα ἐγγράφα ἢ καὶ μικραὶ συλλογαὶ ἱστορικῶν ἐγγράφων πρὸς δὲ καὶ τὰ ἐξῆς δημόσια Ἀρχεῖα.

1) Τὸ Οἰκονομικὸν ἀρχεῖον τῆς Ὑπάτης Ἀρμοστείας Σμύρνης ἐκ τοῦ Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν.

2) Τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Β. Ναυστάθμου ἀποτελούμενον ἐξ 145 πρωτοκόλλων καὶ βιβλίων τῶν ἐτῶν 1836—1895 καὶ ἐξ 172 φακέλλων ἐγγράφων τῶν ἐτῶν 1835—1870.

3) Φάκελοι περιέχοντες ἐγγράφα σχετικὰ μὲ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως εἰς τοὺς ἀγωνιστὰς ἐκ τῆς Γεν. Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικῆς.

Συντελεσθεῖσιν πλήρως τῆς ταξινομήσεως τοῦ ἀρχείου τῶν χρόνων τῆς Ἐπαναστάσεως (1821—1827) ἤρξατο ἤδη ἡ ταξινόμησις τοῦ Καποδιστριακοῦ Ἀρχείου, κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν καὶ κατὰ ὑπηρεσιακοὺς κλάδους.

Διὰ τὰ Ἀρχαιοφυλακεῖα καὶ τὰ ἱστορικὰ ἀρχεῖα τῶν ἐπαρχιῶν κατεβλήθησαν ἰδιαιτερά φροντίδες καὶ ἐπεδιώχθη ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν ἀπὸ πάσης ἐπόψεως. Πρὸς τοῦτο ὁ Διευθυντὴς τῶν Γενικῶν Ἀρχείων κ. Δ. Ζακυθινὸς μετέβη καὶ ἐπεθεώρησε τὸ Ἀρχαιοφυλακεῖον Σάμου διευθετήσας μετὰ τῶν ἄλλων ἀρμοδιῶν καὶ τὸ ζήτημα τῆς στεγάσεως αὐτοῦ, ἐπεσκέφη τὴν Δημητσάναν καὶ ἐμελέτησε τὸν τρόπον τῆς περισυλλογῆς τῶν ἱστορικῶν ἐγγράφων τῆς πόλεως ταύτης, εἰσηγήθη δὲ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους τὴν ἴδρυσιν τοικῶν ἀρχείων ἐν Χίῳ (ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ «Κοραῖς») καὶ Σπάρτῃ. Σχετικαὶ προτάσεις ὑπεβλήθησαν ἤδη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων καὶ Ἐθν. Παιδείας.

Τὰ Γενικά Ἀρχεῖα, κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Σ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἐπέτυχον τὴν εἰς δημόσια Ἀρχεῖα ἢ Βιβλιοθήκας κατάθεσιν τῶν φυλαττομένων εἰς τὰ συμβολαιογραφεῖα κωδίκων καὶ ἱστορικῶν ἐγγράφων ἐν Σπέτσαις, ἐν Χίῳ (τῆς κοινότητος Βολισσοῦ), ἐν Σκιάθῳ, ἐν Σκοπέλῳ, ἐξησφάλισαν δὲ τὴν συντήρησιν τῶν πολυτίμων Τουρκικῶν ἀρχείων τοῦ Ἱεροδικείου Κρήτης καὶ τοῦ Ἱεροδικείου καὶ κτηματολογίου Καστορίας.

Οἱ μελετηταὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου τῶν Γεν. Ἀρχείων ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1930 εἰς 580 περίπου, ἀπὸ ἡμέρας δὲ εἰς ἡμέραν βαίνει αὐξάνουσα ἡ σπουδὴ τῆς πατρίου ἱστορίας ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ τούτῳ ἰδρύματι.